

سنگش و طراحی شاخص‌های کیفی موثر در سواحل گردشگری با تاکید بر معیارهای پایداری (نمونه موردی: دریاچه زریوار شهر مریوان)

سپیده احمدی^۱، فاطمه زارعی^۲، کیوان زارعی^۳، سهراب زارعی^۴، کاوه شریفپور^۵

- ۱- دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قزوین، گروه شهرسازی، قزوین، ایران (ahmadisepid@gmail.com)
- ۲- دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قزوین، گروه شهرسازی، قزوین، ایران (seiran.zarei@yahoo.com)
- ۳- مدرس دانشگاه فنی و حرفه‌ای دختران سنندج
- ۴- دانشجوی کارشناسی عمران، راه و ترابری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد زنجان
- ۵- دانشجوی کارشناسی ارشد عمران، خاک و پی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اراک

چکیده

امروزه گردشگری به عنوان صنعتی بزرگ، پدیده‌ای است که از تحرک بالایی در تغییرات اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و محیطی برخوردار است. گردشگری باعث ایجاد الگوهای فضایی خاص شده که یکی از این الگوها گردشگری در سواحل است. با توجه به اینکه صنعت گردشگری بر فعالیت‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و محیطی تأثیرگذار است بنابراین توسعه گردشگری باید بر مبنای توسعه پایدار برنامه ریزی شود. بنابراین در طرح‌های توسعه‌ای توجه به معیارهای کیفی و اهداف اجتماعی ضروری است. چرا که توسعه نامناسب و ناهماهنگ می‌تواند تهدیدهای بسیار بزرگ و ویرانگری را برای طبیعت و محیط زیست به بار آورد. دریاچه زریوار به عنوان مطالعه موردی از یک فضای گردشگری در نظر گرفته شده است که ابعاد کالبدی-فضایی، شاخص‌های کیفی و ویژگی‌های گردشگری آن مورد بررسی قرار گرفته است. هدف اصلی این پژوهش، استخراج مهمترین عوامل کیفیت‌بخش محیط ساحلی از دید گردشگران، بر اساس شاخص‌های تعیین شده و شناسایی اولویت‌های آنان در رضایتمندی از محیط ساحلی است که بدین منظور از ابزار پرسشنامه استفاده شده است. این پژوهش یک تحقیق علمی-کاربردی است. روش‌های گردآوری اطلاعات مطالعات کتابخانه‌ای و میدانی می‌باشد که در نهایت با استفاده از داده‌های پرسشنامه، نتایج به کمک نرم افزار SPSS تحلیل خواهند شد. فرضیه تحقیق این است که با بررسی شاخص‌های کیفی محیط گردشگری ساحلی مبتنی بر ادراکات گردشگران و ارتباط معنی‌دار بین این دو می‌توان راهکارهایی برای ارتقاء این گونه از فضای شهری ارائه کرد. نتایج حاصل از این پژوهش نشان می‌دهد که دریاچه مذکور از پتانسیل بسیار بالایی به عنوان یک پدیده گردشگری در مقایسه با سایر نقاط ایران برخوردار بوده که توزیع و تخصیص امکانات با توجه به فراوانی نقاط ضعف در محدوده دریاچه از قبیل عدم دسترسی به آب آشامیدنی، کیفیت نامطلوب سرویس‌های بهداشتی، ایمن بودن و وضعیت ورزش‌های آبی و غیره امری ضروری به نظر می‌رسد. در نهایت پس از بیان راهکارها، طرح‌های پیشنهادی ساحلی دریاچه زریوار ارائه شده است.

واژه‌های کلیدی: گردشگری، گردشگری پایدار، معیارهای کیفی گردشگری ساحلی، دریاچه زریوار.